

Sygn. akt II CSK 474/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W.

przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej w W.

o wykreślenie z działu IV księgi wieczystej (...) wpisu roszczenia o ustanowienie
hipoteki umownej łącznej o wysokości 2.050.000,00 zł oraz roszczenia o

ustanowienie hipoteki umownej łącznej do kwoty 1.390.000,00 zł,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 29 marca 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił
apelację wnioskodawcy E. sp. z o.o. w W. od postanowienia Sądu Rejonowego w
Ł. z dnia 10 października 2018 r., wydanego na skutek skargi wnioskodawcy na
postanowienie referendarza sądowego z dnia 10 września 2018 r., oddalającego
jego wniosek o wykreślenie wpisów w dziale IV oznaczonej księgi wieczystej
roszczenia uczestnika E. S.A. w W. o ustanowienie hipotek umownych łącznych.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawca wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jego zdaniem, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy art. 19 ust. 2 u.k.w.h. powinien mieć zastosowanie zgodnie ze swoim ustawowym brzmieniem, tj., czy dla przerwania biegu terminu do wykreślenia roszczenia konieczne jest wykazanie przez uprawnionego przed upływem roku od dnia wpisu, że wystąpił do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa określonego w art. 19 ust. 1 u.k.w.h., czy też powinno się temu przepisowi nadać treść odmienną od jego ustawowego brzmienia i uznać, iż dla przerwania biegu terminu do wykreślenia roszczenia wystarczające jest wystąpienie przez uprawnionego przed upływem roku od dnia wpisu do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa określonego w art. 19 ust. 1 u.k.w.h.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał

przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.). Nie stanowią zatem zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wątpliwości, niewykraczającego poza poziom zwykłych wątpliwości, które wiążą się z wykładnią i ze stosowaniem prawa. Do takich zaś wątpliwości sprowadza się sformułowane przez skarżącego pytanie.

Zagadnienie prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie czyni zadość tym wymaganiom, zostało już bowiem, co dostrzegł Sąd drugiej instancji, rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 maja 2012 r., IV CSK 462/11 (nie publ.). W pomijanym przez wnioskodawcę fragmencie uzasadnienia Sąd uznał za prawidłową wykładnię art. 19 ust. 2 u.k.w.h., że uprawniony nie ma obowiązku wykazania w określonym terminie (przed upływem roku od dnia wpisu), że wystąpił do sądu ze stosownym powództwem przeciwko właścicielowi nieruchomości. Wyjaśnił, że nałożenie na uprawnionego takiego obowiązku wymagałoby wprowadzenia specjalnego trybu postępowania umożliwiającego stwierdzenie jego wykonania, przede wszystkim wskazania sądu, przed którym postępowania takie mogłoby zostać przeprowadzone, jego uczestników, a także sposobu zakończenia. Jednakże ustawodawca takiego specjalnego postępowania nie przewidział, co oznacza, że wykazanie wystąpienia do sądu ze stosownym żądaniem w zastrzeżonym terminie może nastąpić

w postępowaniu wszczętym na skutek wniosku o wykreślenie roszczenia, a więc po upływie roku od dnia wpisu.

Stanowisko Sądu Najwyższego odpowiada zgodnemu pogładowi doktryny, co pozwala stwierdzić, że kwestia ta nie wywołuje już obecnie poważnych wątpliwości.

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że *in casu* Sądy obu instancji zgodnie uznały, iż uczestnik wykazał we właściwym terminie, że wystąpił do sądu o ustanowienie praw objętych ujawnionymi w księdze roszczeniami, gdyż w dniu 25 kwietnia 2015 r. nadał do sądu wieczystoksięgowego pismo, w którym wykazał, iż wytoczył przeciwko wnioskodawcy powództwo.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wysokość należnych uczestnikowi kosztów postępowania kasacyjnego ustalono zgodnie z § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).